

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-686/22-C

Název	Základní škola a Mateřská škola České Velenice
Sídlo	třída Čsl. legií 325, 378 10 České Velenice
E-mail	info@zsvelenice.cz
IČO	60818263
Identifikátor	600060373
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Oldřich Kučera
Zřizovatel	Město České Velenice
Místo inspekční činnosti	třída Čsl. legií 325, 378 10 České Velenice T. G. Masaryka 190, 378 10 České Velenice, Na Sadech 166, 378 10 České Velenice
Termín inspekční činnosti	3. 10. 2022 – 6. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/204 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola České Velenice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Škola působí v příhraniční oblasti. V 18 třídách 1. až 9. ročníku základní školy se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 357 žáků v denní formě vzdělávání a 14 žáků plní povinnou školní docházku v zahraničí. Školu

navštěvuje 88 žáků s odlišným mateřským jazykem a značný počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro 47 žáků byla zpracována doporučení školského poradenského zařízení, cca 90 žáků je z nepodnětného rodinného prostředí. Ve čtyřech odděleních školní družiny bylo k termínu inspekční činnosti zapsáno 99 účastníků. Školní stravování je žákům poskytováno samostatným právním subjektem. Stavební propojení základní školy se školní jídelnou zajišťuje pro žáky pohodlí a bezpečnost.

Mateřská škola sídlí ve dvou samostatných objektech. V pěti třídách se vzdělává celkem 126 dětí, z toho 58 dětí je v posledním roce předškolní docházky. Mateřskou školu navštěvují děti mladší tří let, 31 dětí s odlišným mateřským jazykem a dvě děti, pro která byla zpracována doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy byl do funkce jmenován na základě konkurzu v roce 2008, dlouhodobým působením v pozici ředitele získal zkušenosti, které úspěšně ve své práci využívá. Řízení školy je založeno na otevřené komunikaci a vzájemné spolupráci. Část kompetencí ředitel školy účelně delegoval na svou zástupkyni a vedoucí učitelku mateřské školy. Zpracovaná koncepce dlouhodobého rozvoje školy stanovuje promyšlené cíle pro všechny součásti školy a všechny oblasti její činnosti. Dílčí úkoly jsou obvykle účelně rozpracované v ročních plánech činnosti se stanovením konkrétních kroků k dosažení cílů. Jejich naplňování je umožněno též úspěšným získáváním financí z různých zdrojů. Systém předávání informací je funkční a je postaven především na každodenním kontaktu vyučujících. Možnosti elektronického informačního systému jsou zatím využívány pouze částečně. Kontrolní činnost včetně hospitační je prováděna systematicky, s některými zjištěními však škola nepracuje vždy efektivně. Zejména oblast výuky a oblast vzdělávacích výsledků žáků se nedaří vždy objektivně vyhodnocovat, identifikovat dílčí slabá místa a přijímat odpovídající opatření ke zlepšení. Nejasná pravidla pro ukládání kázeňských opatření jsou příčinou nejednotného přístupu jednotlivých pedagogů a nižší efektivity těchto opatření.

Pedagogický sbor je poměrně stabilní. Navzdory nevýhodnému umístění školy v okrajové části regionu se škole daří zajistit vzdělávání dětí a žáků pedagogy s odpovídající odbornou kvalifikací. Do vzdělávání dětí a žáků je dále zapojeno celkem devět asistentů pedagoga a též školní asistent, který pomáhá zejména s adaptací ukrajinských dětí a žáků. Ustanovené předmětové komise se zabývají nejen organizačními záležitostmi, pozornost věnují naplňování a úpravám školního vzdělávacího programu. Zabývají se také otázkami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, problematiku aktivizace žáků ve výuce a žáků neúspěšných se dlouhodobě nedaří uspokojivě řešit. Realizované další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází především z nabízených možností a zájmu jednotlivých vyučujících, méně z identifikovaných potřeb školy.

K rozvoji školy a zkvalitňování vzdělávání významně přispívá spolupráce školy s mnohými partnery. Velmi přínosná je dlouhodobě rozvíjená přeshraniční spolupráce s rakouskými školami a organizacemi. Spolupráce s institucemi se sociálním zaměřením je cílenou podporou pro žáky z nepodnětného rodinného prostředí a žáky s odlišným mateřským jazykem. Nadstandardní a velmi přínosná je spolupráce školy s pracovníky z Pedagogicko-psychologické poradny Jindřichův Hradec, kteří ochotně provádějí odborná vyšetření některých žáků přímo ve škole, aby sociálně znevýhodnění nemuseli za vyšetřením dojíždět. Spolupráce s místními organizacemi a spolky účelně přispívá k rozvoji sociálních kompetencí žáků a dětí a přináší obohacení výuky a inspiraci pro trávení volného času. Pro rodiče žáků a dětí i širokou veřejnost škola organizuje rozmanité akce, které přispívají

k posílení dobrého vztahu ke škole. Na organizaci akcí se aktivně spolupodílí též školní parlament. Zapojování dětí i žáků do akcí města podporuje jejich sounáležitost s místem, kde žijí.

Dobrá spolupráce se zřizovatelem se promítá zejména do materiální oblasti. Ve škole postupně probíhá modernizace vnějších i vnitřních prostor. Některé prostory, např. školní dílny, na renovaci čekají. Třídy jsou příhodně zařízené, učební pomůcky jsou průběžně doplňované. Žáci využívají rozmanité odborné učebny s odpovídajícím vybavením. K efektivnějšímu využívání žákovské knihovny, počítačového vybavení a posíleného internetového připojení škola zatím hledá cestu. Samostatné prostory školní družiny jsou vhodným prostředím pro kvalitní trávení volného času. Víceúčelové sportovní hřiště, školní dvůr s dopravním hřištěm a školní zahrady mateřské školy jsou účelně využívány k výuce tělesné výchovy, dopravní výchově, rozvoji pohybových dovedností a pobytu žáků a dětí venku. Mateřská škola má dostatečný počet kvalitních her a pomůcek pro všestrannou podporu dětí. Prostředí školy je pro děti a žáky podnětné, pravidelně obnovovaná výzdoba prostor školy napomáhá vytváření příjemné atmosféry.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v základní škole je ovlivněna velmi různorodým složením třídních kolektivů a jejich nestabilitou. V průběhu školního roku vyšší počet žáků ze školy odchází, případně přichází, a časté změny negativně ovlivňují dynamiku vztahů ve třídě. Počty žáků ve třídách jsou příznivé, zároveň však mnoho žáků vyžaduje specifický pedagogický přístup a podporu.

V hospitovaných hodinách vystupovali vyučující přátelsky, s žáky jednali vstřícně a s respektem. Hodiny byly pečlivě připravené a v souladu se školním vzdělávacím programem. Žáci zpravidla dodržovali nastavená pravidla, ochotně spolupracovali a plnili pokyny vyučujících. Při stanovování vzdělávacích cílů byly mezi jednotlivými vyučujícími rozdíly. Výuka byla většinou zaměřena spíše na předávání informací, méně na podporu rozvoje klíčových kompetencí, funkčních gramotností a kritického myšlení či vytváření postojů. V hospitovaných hodinách byla aktivita zejména na straně učitele, potřebná motivace a aktivizace žáků se dařila pouze v některých hodinách. Převládal rozhovor učitele se žáky, samostatná práce, práce ve dvojici či skupině byla účelně zařazena pouze v některých hodinách. Více prostoru pro aktivitu a rozvoj komunikačních a kooperativních dovedností žáků poskytovali spíše vyučující na prvním stupni. Efektivní využívání učebních pomůcek se také dařilo lépe na prvním stupni. S didaktickou technikou pracovali většinou vyučující, prostor pro využití didaktické techniky žáky nebyl vyučujícími vytvářen v potřebné míře. V hodinách zpravidla chyběla práce s různými informačními zdroji, vyhledávání informací, jejich analýza, práce s autentickými texty atp. Systematická podpora čtení s porozuměním není běžnou praxí. Každodenní volný přístup žáků ke knihám intenzivně podporující čtenářství škola nezajišťuje v potřebném rozsahu. Někteří vyučující dokázali ve výuce vhodně využívat zkušeností žáků, propojovat probíraná témata s reálným životem žáků a pro lepší pochopení látky účelně využívat mezipředmětové souvislosti. V závěru pouze některých hodin byl vytvořen odpovídající prostor pro účelné shrnutí nových poznatků a zhodnocení hodiny se zapojením žáků.

V hospitovaných hodinách se zpravidla nedařila potřebná diferenciací směrem k žákům nadaným ani k žákům se slabšími výsledky. I v hodinách s asistenty pedagoga obvykle plnili všichni žáci stejné úkoly. V některých hodinách poskytovali vyučující žákům efektivní zpětnou vazbu a dařila se práce s chybou. Účelné sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo zaznamenáno výjimečně.

Výuka je podpořena řadou dalších aktivit. Do výuky jsou motivačně zařazovány rozmanité projekty, laboratorní práce, terénní výuka, tematické exkurze a besedy a podobně. Škola věnuje patřičnou pozornost environmentální výchově a vytváření pozitivního vztahu k přírodě, ochraně životního prostředí a zásadám udržitelného rozvoje. Realizováním sportovních kurzů škola vhodně přispívá k rozvoji pohybových dovedností žáků a vytváření zdravého životního stylu. Realizované aktivity zaměřené na dopravní výchovu systematicky přispívají ke zvyšování bezpečnosti žáků.

Činnost školní družiny úzce navazuje na výchovně-vzdělávací proces v základní škole, účastníci využívají podnětné prostředí. Účastníci se věnovali podle svých zájmů relaxaci, případně aktivitám spontánním či organizovaným. Vychovatelky kladly důraz na příjemné klima, dokázaly účastníky zaujmout díky vhodné motivaci a povzbuzovaly je průběžným pozitivním hodnocením. Při hospitovaných činnostech byly cíleně rozvíjeny především kompetence pracovní, sociální a komunikativní.

Vzdělávání v mateřské škole probíhalo na základě promyšlených integrovaných bloků. Tematické bloky nabízely dětem širokou škálu aktivit ze všech vzdělávacích oblastí. Blízká a srozumitelná témata předávána v přirozených souvislostech vedla k získávání ucelených poznatků využitelných v životě. Příznivé klima a prostředí vzájemné důvěry měly pozitivní vliv na pohodové prožití dne v mateřské škole, zejména pro děti s odlišným mateřským jazykem. Maximální snaha, empatie a vstřícnost vedla k usnadnění adaptačního období těchto dětí a má příznivý vliv na celkový proces učení českého jazyka. Rozvržení přímé pedagogické činnosti vytváří adekvátní prostor pro individualizaci ve vzdělávání. Všechny děti se v průběhu dne seznamovaly se správnými návyky v samostatnosti a sebeobsluze, avšak částečně nedůsledným vedením se tyto kompetence nedaří osvojit. Denní řád je nastaven pružně s ohledem na přání a zájem dětí. Dostatek času k volným hrám podporoval vzájemnou spolupráci, připravená nabídka poskytovala mnoho podnětů pro rozmanité tvořivé činnosti. Výrazným socializačním prvkem byl vhodný výběr vzdělávacích činností nezávislých na jazykových dovednostech, jako jsou kreativní činnosti, sport, pohybové hry, který byl doplněn systematickou a pravidelnou činností s aktivním osvojováním základů českého jazyka. S orientací a adaptací dětí pomáhal v průběhu dne ukrajinsky mluvící asistent a přispíval k jejich psychické pohodě. Vhodnou formou hry a objevování byly zařazovány záměrné činnosti s podzimní tematikou s důrazem na dětskou aktivitu. Do vzdělávací nabídky jsou průběžně zařazeny i projektové dny vhodně zaměřené na ochranu přírody, záměrné pozorování a experimentování. Vystavený podnětový materiál a variabilní výstavka dětských prací účelně podporují pracovní atmosféru a činnost. Pozitivní zpětná vazba, oceňující projevy a výkony jednotlivých dětí, přispívala k sebedůvěře dětí, avšak cílené prvky formativního hodnocení byly využity minimálně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při hodnocení využívá škola klasifikaci známkami, slovní hodnocení není využíváno. Úroveň individuálních i skupinových výsledků vzdělávání žáků je zjišťována zejména pomocí standardních interních hodnotících nástrojů, jako je písemné a ústní zkoušení. Škola se zapojuje též do externího testování, jeho výsledky odpovídají internímu hodnocení. Sledování individuálního pokroku žáků probíhá pouze v omezeném rozsahu a spíše na prvním stupni. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady, avšak analýza výsledků vzdělávání a jejich dlouholetého vývoje není vedením školy ani předmětovými komisemi systematicky prováděna. Nedaří se vždy naplňovat školní strategii k předcházení neúspěchu žáků, což se odráží v každoročně vyšším počtu neprospívajících a vyšším počtu žáků, kteří i s řadou nedostatečných postupují do

vyššího ročníku, protože na příslušném stupni základní školy již ročník opakovali. Z uvedeného je zřejmé, že někteří vyučující dlouhodobě nevytvářejí ve výuce dostatek příležitostí k tomu, aby žáci zažívali ve škole úspěch. Efektivní podpora spočívající zejména v orientaci na základní učivo a základní dovednosti, především však na motivační hodnocení individuálního pokroku zatím ve škole není realizována v potřebném rozsahu. Žákům, kteří nedosahují očekávaných výsledků, je nabízena podpora formou doučování, dlouhodobě demotivované žáky se však nedaří zapojovat v potřebné míře.

Poradenské služby jsou zajišťovány školním poradenským pracovištěm. Činnosti výchovného poradenství vykonávají ředitel školy a jeho zástupkyně, oblast prevence zajišťuje zkušená školní metodička prevence. Výchovní poradci účinně koordinují a vyhodnocují poskytování podpory především žákům, pro které bylo vypracováno doporučení školského poradenského pracoviště. Daří se včasná identifikace poruch učení a realizace doporučení školských poradenských zařízení již při přechodu z předškolního vzdělávání na první stupeň základní školy. K termínu inspekční činnosti byla podpora v druhém až čtvrtém stupni poskytována celkem 47 žákům, jejich podíl činí 13 % z celkového počtu žáků ve škole. Škole se daří vytipovat také žáky s určitou mírou nadání a podporovat je např. přípravou na olympiády a soutěže. Kariérové poradenství je účelně zaměřeno více na druhý stupeň. Dokumentace výchovného poradenství je průběžně a velmi přehledně aktualizována. Ke kvalitě poradenských služeb významně přispívá, že informace a odborná doporučení jsou sdílena třídními učiteli i ostatními vyučujícími.

Vytvořený minimální preventivní program nastavuje vhodně systém podpory žákům, o její účinnosti svědčí relativně nízký počet řešených problémů. K včasné identifikaci a řešení projevů rizikového chování žáků přispívají pravidelné třídnické hodiny, popř. individuální pohovory či výchovná jednání se žáky i zákonnými zástupci. Škola při realizaci preventivních výchovných programů velmi efektivně spolupracuje s ověřenými externími spolupracovníky.

Škola věnuje adekvátní pozornost žákům s odlišným mateřským jazykem s výraznou jazykovou bariérou (nejčastěji žáci z Ukrajiny). Vstřícný přístup a podpora vyučujících v hodinách, úpravy výstupů školního vzdělávacího programu včetně výuky českého jazyka v rozsahu tří hodin týdně vytvářejí dobré podmínky pro adaptaci a efektivní zapojení těchto žáků do vzdělávání.

Škola vhodně podněcuje rozvoj talentu a zájmů žáků. Žáci se zapojují do rozmanitých soutěží a olympiád a bývají úspěšní na okresní úrovni, příležitostně i na úrovni krajské.

Výsledky vzdělávání dětí v mateřské škole odrážejí kvalitní každodenní práci učitelek i celého spolupracujícího kolektivu zaměstnanců. Zvýšené úsilí a vysoká míra individuální pozornosti v době mnohdy obtížné adaptace dětí s odlišným mateřským jazykem se projevilo v postupném zvládnutí pravidel vzájemných vztahů ve škole. Vzhledem k rozmanité skladbě dětí ve třídě získávají děti vstřícný postoj k jinakosti. Individuální vzdělávací výsledky a pokroky v učení jednotlivých dětí získávají pedagogové prostřednictvím systematického záměrného pozorování. Vzdělávací nabídka je promyšlená a vychází z funkčně vedených sběrných a diagnostických portfolií. Úzká spolupráce s rodiči je postavená na oboustranné důvěře. Informace jsou rodičům předávány na třídních schůzkách či v rámci individuálních konzultací směřující k pomoci a rozvoji dítěte. Přenos aktuálních zpráv zajišťují webové stránky i moderní formy komunikace. Škola přibližuje rodinám z jiného sociokulturního prostředí život v České republice a zve je na tradiční akce podporující pocit sounáležitosti, přímé zapojení zákonných zástupců dítěte do vzdělávání i chodu mateřské školy je všestranně přínosné.

Závěry

Vývoj školy

- Škola má dlouhodobě stálé vedení i školní poradenské pracoviště.
- Ve škole dochází k průběžnému nárůstu počtu žáků a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a odlišným mateřským jazykem, roste i počet asistentů pedagoga.
- Škola začala poskytovat dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem systematickou jazykovou podporu.
- Ve škole postupně probíhá modernizace vnitřních a vnějších prostor.

Silné stránky

- Dlouhodobě rozvíjená spolupráce s řadou partnerů významně přispívá k rozvoji zájmů a nadání žáků a též ke zlepšování výsledků vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve škole se nedaří vždy identifikovat slabá místa a následně přijímat adekvátní opatření ke zlepšení. Ve výuce není vždy vytvářen dostatek příležitostí pro zažívání úspěchu všech žáků.
- V základní ani v mateřské škole není plně využíván potenciál formativního hodnocení umožňující dosahování maximálního individuálního pokroku žáků a dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Objektivněji provádět vlastní hodnocení školy, přijímat adekvátní opatření ke zlepšení stavu, nastavit jasná pravidla.
- Z hospitací poskytovat pedagogům konkrétnější zpětnou vazbu využitelnou k jejich pedagogickému růstu, při plánování dalšího vzdělávání více zohledňovat potřeby žáků a školy.
- Více využívat metody a formy práce umožňující potřebnou aktivizaci žáků a diferenciaci vzdělávacích cílů.
- Systematicky vytvářet ve výuce podmínky umožňující všem žákům opakovaně zažívat úspěch, důsledněji se při hodnocení zaměřovat na sledování individuálního pokroku žáka; více tímto směrem zaměřovat činnost pedagogické rady a předmětových komisí.
- Více podporovat rozvoj funkčních gramotností, systematictěji podporovat zejména čtenářskou gramotnost.
- Ve výuce více využívat různé informační zdroje, vytvářet více příležitostí pro využívání didaktické techniky žáky.
- V základní i mateřské škole více využívat formativní hodnocení pro zvyšování motivace žáků a dětí k další práci s cílem maximalizovat jejich individuální pokrok.
- V mateřské škole více využívat personální posílení k individualizaci ve vzdělávání dětí.
- V předškolním vzdělávání více posilovat návyky k sebeobsluze a samostatnosti dětí.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 24. 2. 2002
2. Jmenování do funkce ředitele školy ze dne 10. 4. 2013
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení platný k termínu inspekce
4. Školní matrika školní rok 2022/2023
5. Školní vzdělávací program pro základní školu platný k termínu inspekce
6. Koncepce rozvoje školy
7. Roční plán školní rok 2022/2023
8. Třídní knihy školní rok 2022/2023
9. Školní řád základní školy platný k termínu inspekce
10. Rozvrh hodin platný k termínu inspekce
11. Záznamy z jednání pedagogické rady školní roky 2021/2022, 2022/2023
12. Záznamy z jednání předmětových komisí školní roky 2021/2022, 2022/2023
13. Výroční zpráva ze dne 21. 9. 2022
14. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování
15. Školní vzdělávací program školní družiny platný pro školní rok 2022/2023
16. Vnitřní řád školní družiny platný pro školní rok 2022/2023
17. Další dokumentace školní družiny
18. Školní vzdělávací program pro mateřskou školu platný pro školní rok 2022/2023
19. Školní řád mateřské školy platný pro školní rok 2022/2023
20. Další dokumentace mateřské školy
21. Dokumentace ke školnímu stravování a pro BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Ing. Jana Kotyzová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jana Cipínová, školní
inspektorka

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka

Bc. Marie Řežábková, kontrolní
pracovnice

Mgr. Marcela Háková, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.